

ACCREDITATIE VAN INTERNE CURSUSSEN & TRAININGEN IN DE JEUGDZORG

Auteur:
Niels Zwikker
Nederlands Jeugdinstituut
Februari2012

Opdrachtgever:
Jeugdzorg Nederland

1. Inleiding: Verplichte registratie en interne cursussen

Professionals in de jeugdzorg zijn continu bezig met het versterken en borgen van hun professionaliteit. Het volgen van na- en bijscholing levert hieraan een belangrijke bijdrage. Voor professionals en hun leidinggevenden is het van belang dat deze na- en bijscholing van goede kwaliteit is en een bijdrage levert aan de beroepsvorming. Accreditatie van cursussen in het kader van beroepsregistratie is een belangrijk hulpmiddel om de kwaliteit van na- en bijscholing vast te stellen.

Beroepsregistratie levert een bijdrage aan behoud en verbetering van de kwaliteit van professionals. Een beroepsregister heeft duidelijke criteria waaraan een beroepskracht moet voldoen om zich te kunnen inschrijven en om geregistreerd te blijven. Zo moeten geregistreerde beroepskrachten, om hun registratie te behouden, binnen een bepaalde tijd een aantal registerpunten behalen. Dat gebeurt met activiteiten die de vakkennis en de kwaliteit van de beroepsuitoefening op peil houden, zoals cursussen en opleidingen volgen, congressen bezoeken en presentaties geven over het vak. Met een beroepsregistratie laten professionals zien dat men het beroep serieus neemt, vakbekwaam is, en op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen op het vakgebied.

In het kader van professionalisering is er door de samenwerkingspartners aan het ministerie van VWS en het ministerie van Veiligheid & Justitie verzocht om te komen tot een wettelijke verplichting tot beroepsregistratie voor beroepskrachten werkzaam in de jeugdzorg.

Eind 2010 heeft de overheid zich voorgenomen om de registratie van alle professionals in de jeugdzorg wettelijk verplicht te stellen. Door middel van verplichte registratie wil men een proces van continue verbetering van de kwaliteit en deskundigheid bij beroepskrachten in de jeugdzorg stimuleren.

Een belangrijk onderdeel van een beroepsregister is het beoordelen van na- en bijscholing. Zo beoordelen beroepsregisters onder meer of, en zo ja in welke mate, de scholing een bijdrage levert aan de herregistratie van de bij het beroepsregister ingeschreven beroepskrachten. Dit proces staat beter bekend als accreditatie. Dit wordt weergegeven door het toekennen van registerpunten aan een cursus.

Met betrekking tot na- en bijscholing betekent de verplichte registratie dat professionals in de jeugdzorg enkel nog gebruik zullen maken van geaccrediteerde scholing. Werkgevers zullen moeten sturen op het volgen van geaccrediteerde scholing om te voldoen aan de eis om te werken met geregistreerde beroepskrachten. Niet-geaccrediteerde scholing kan mogelijk wel alsnog een bijdrage leveren aan registratie in de zogenaamde Vrije ruimte. Maar deze ruimte is beperkt en wordt zeer waarschijnlijk door andere activiteiten ingevuld (zoals het schrijven van een artikel, het geven van een presentatie of het ontwikkelen van een nieuwe methodiek).

Accreditatie van opleidingen door beroepsregisters gebeurt al dagelijks. Commerciële instellingen ervaren veel baat bij het verkrijgen van een accreditatie bij een van de beroepsregisters en hun aanbod sluit aan op de daar gestelde accreditatie-eisen. Gelijktijdig volgen beroepskrachten echter ook veel interne, door instellingen zelf ontwikkelde cursussen en trainingen. Deze cursussen zijn vaak nog niet geaccrediteerd.

In het kader van het project “in lijn brengen van scholing en opleidingen” wordt in de onderhavige notitie beschreven op welke wijze intern ontwikkelde cursussen een accreditatie verkrijgen en daarmee een bijdrage leveren aan de (wettelijke verplichte) herregistratie van beroepskrachten in de jeugdzorg.

2. Accreditatie van intern ontwikkelde cursussen

Om interne cursussen te laten accrediteren kunnen jeugdzorginstellingen¹ terecht bij de volgende drie beroepsregisters:

het beroepsregister Kinder- en Jeugdpsycholoog (K&J), gekoppeld aan het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP);

het beroepsregister Orthopedagoog-Generalist (OG), gekoppeld aan de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO);

het beroepsregister voor Agogisch en Maatschappelijk werkers (BAMw), met een apart onderdeel voor jeugdzorgwerkers.

Naast accreditatie is er in sommige gevallen ook sprake van certificering van cursussen. In de volgende paragrafen gaan we in op de criteria en werkwijze van (a) de registers en (b) de certificeringsbureaus. We sluiten dit onderdeel af met een conclusie over hoe interne cursussen te accrediteren zijn.

2a. Registers

De registers NIP Kinder- & Jeugdpsycholoog en NVO Orthopedagoog-Generalist

De NVO en de sector Jeugd van het NIP trekken gezamenlijk op in de accreditatie van bij- en nascholingsactiviteiten voor Kinder- en Jeugdpsychologen en de Orthopedagoog-Generalist. Hierbij worden de accreditatieaanvragen beoordeeld door een gezamenlijke accreditatiecommissie NIP Kinder- en Jeugdpsycholoog (K&J) / NVO Orthopedagoog-Generalist (OG).

De door beide besturen –van de sector Jeugd van het NIP en van de NVO- aangestelde accreditatiecommissieleden en de aangestelde secretaris vormen samen het accreditatiebureau K&J/OG.

Het accreditatiebureau K&J/OG maakt gebruik van het software programma PE-online. Opleiders die een aanvraag voor accreditatie in willen dienen, maken verplicht gebruik van dit programma. Op het accreditatiebureau wordt de accreditatieaanvraag gecontroleerd door de secretaris en beoordeeld door de accreditatiecommissie volgens de opgestelde beoordelingscriteria.

De goedgekeurde nascholingsactiviteit krijgt accreditatiepunten toegekend en wordt opgenomen in de digitale scholingsagenda, welke via beide verenigingsites is te raadplegen.

Kosten voor accreditatie door de registers NIP K&J en NVO OG zijn:

Accreditatie voor één jaar: € 154, -

Accreditatie voor drie jaar: € 308, -

Het Beroepsregister voor Agogisch en Maatschappelijk werkers

In het kader van verplichte registratie in de jeugdzorg heeft het Beroepsregister van Agogisch en Maatschappelijk werkers (BAMw) een kamer Jeugdzorgwerkers ingericht. De verwachting is dat hiermee de circa 20.000 (hbo-opgeleide) professionals in de jeugdzorg geregistreerd kunnen worden. Ook het BAMw maakt gebruik van het softwareprogramma PE-online. De beoordeling van cursussen gebeurt door bureaumedewerkers van het BAMw. Het BAMw is van plan om voor de beoordeling van (complexe) accreditatieaanvragen een commissie van deskundigen in te stellen.

Voor accreditatie bij het BAMw dienen cursussen & trainingen te voldoen aan de volgende eisen: Het cursusaanbod dient bij te dragen aan competentieversterking en het methodisch handelen van professionals (op basis van beroepsprofielen van maatschappelijk werkers, sociaal agogen en het competentieprofiel Jeugdzorgwerker) komen in aanmerking voor toekenning van registerpunten. Dit geldt zowel voor cursussen met open inschrijving als maatwerk- en incompanycursussen.

¹ Hieronder worden verstaan instellingen van: Bureaus jeugdzorg, Jeugd en opvoedhulp, Justitiële Jeugdinrichtingen, de Raad voor de kindbescherming en Halt-bureaus.

Het cursusaanbod dient aan te sluiten op een van de volgende hso-opleidingen: Maatschappelijk Werk en Dienstverlening / MWD, Sociaal Pedagogische Hulpverlening / SPH, Social Work, Pedagogiek, Creatieve Therapie of Godsdienst-Pastoraal Werk.

Cursussen, c.q. opleidingsaanbieders die bovendien gecertificeerd zijn door Stichting Post HBO, SPEN, VETRON, NRTO of Cedeo krijgen registerpunten toegekend voor het Opleidingstraject.

Cursussen, c.q. opleidingsaanbieders die niet door een van bovengenoemde organisaties zijn gecertificeerd, maar wel voldoen aan de daarvoor genoemde criteria krijgen registerpunten toegekend voor de Vrije ruimte.

Toekenning van het aantal registerpunten per training gebeurt op basis van het aantal uren aan studiebelasting.

Kosten voor accreditatie door het BAMw zijn (voor één jaar):

Korte cursus (van maximaal 7 uur): € 35,70

Langdurende cursus (langer dan 7 uur): € 107,10

Cursus die in dezelfde vorm eerder is geaccrediteerd: € 53,55

Veel intern ontwikkelde cursussen voldoen ruimschoots aan de eerste 2 criteria, maar bezitten nog vaak geen opleidingscertificaat. Nader onderzoek wijst uit dat voor interne cursussen de certificeringen van Cedeo en Stichting Post-HBO (SPHBO) in combinatie met Stichting Permanente Educatie (SPEN) primair in aanmerking komen voor certificering van interne cursussen. Deze certificeringsvormen worden hier nader toegelicht.

2b. Certificering

Cedeo Bedrijfsopleidingen.

Cedeo doet onderzoek naar de opleidingscapaciteit van instituten. Het bestaat uit 2 onafhankelijke organisaties: het onderzoeksinstituut van Cedeo en de Stichting Cedeo Bedrijfsopleidingen die de erkenningen af geeft. Toelating tot Cedeo-erkenning komt tot stand via de kwantitatieve criteria en kwalitatieve criteria:

Kwantitatieve criteria:

Het instituut heeft meer dan vijf opdrachtgevers,

Het instituut heeft minimaal drie jaar bedrijfsopleidingen ontwikkeld en uitgevoerd,

Het instituut heeft een minimum jaaromzet van € 250.000,-².

Kwalitatieve criteria:

Het instituut moet kunnen aangeven op welke wijze het opleidingen ontwikkeld.

Het instituut heeft op een bedrijfsgerichte wijze, door middel van opleidingen, bij meerdere organisaties positieve resultaten geboekt. Of dit zo is, wordt gemeten aan de hand van een Klanttevredenheidsonderzoek.

Het instituut moet in zijn handelen aantoonbaar bedrijfsgericht zijn.

Tijdens een gesprek met Cedeo op 13 september 2011 zijn de criteria en werkwijze nader toegelicht.

Om in aanmerking te komen voor het Cedeo-keurmerk worden eerst de kwantitatieve criteria aan de organisatie voorgelegd. De kwantitatieve criteria maken voor Cedeo de continuïteit van de organisatie inzichtelijk. Men wil duidelijkheid krijgen in hoeverre de organisatie over een langere periode de cursussen kan aanbieden. Als instellingen voldoen aan deze criteria volgt een kwalitatief onderzoek. In het kwalitatieve onderzoek wordt de instelling gevraagd om een overzicht van alle cursussen van het afgelopen half jaar te presenteren en referenten aan te dragen. Op basis van deze

---

² Dit betreft de totale omzet van de organisatie, niet alleen de opleidingsomzet.

gegevens neemt Cedeo diepte-interviews af met de toegewezen referenten en bepaald op basis daarvan de klanttevredenheid. Het onderzoek moet een 80% tevredenheid opleveren om de erkenning te verstrekken.

De Cedeo-criteria gaan oorspronkelijk uit van (commerciële) opleidingsinstituten die werken met externe opdrachtgevers en deelnemers. Voor het certificeren van jeugdzorginstellingen is een vertaling van de criteria noodzakelijk³. Daarbij gaat het primair om de volgende aspecten:

Opdrachtgevers:

Bij interne cursussen is er geen sprake van (externe) opdrachtgevers. De opdrachtgever is immers dezelfde organisatie die het aanbod genereert. Cedeo laat weten dat er bij interne cursussen dan ook zal worden gekeken naar de interne afdelingen.

Het klanttevredenheidsonderzoek:

Het klanttevredenheidsonderzoek richt zich bij interne cursussen op de afdelingshoofden van de medewerkers die de interne cursussen hebben gevolgd.

Kosten voor Cedeo-erkenning

Bij de aanmelding kan de instelling kiezen voor het aanbieden van maatwerk of open inschrijvingscursussen (kosten € 2995,-) of voor beide (kosten € 4295,-).

Het gaat om een aanmelding voor 2 jaar, waar ook nog jaarlijkse kosten voor promotie bijkomen van € 724,-.

Per twee jaar komt dit dus op een bedrag van € 5743,- als gekozen wordt voor de aanmelding van maatwerkopleidingen.

Cpion

Alternatief voor de organisatiecertificering door Cedeo is de beoordeling van cursussen voor de Stichting Post Hoger Beroeps Onderwijs Nederland (SPHBO) of voor de Stichting Permanente Educatie Nederland (SPEN). De SPHBO is een landelijke dienstverlenende organisatie op het gebied van Post-HBO-opleidingen. Doel van deze organisatie is door middel van kwalitatieve toetsing onderscheid aan te brengen in het uitgebreide aanbod aan Post-HBO-opleidingen in Nederland. Het SPEN is een landelijke dienstverlenende organisatie op het gebied van korte cursussen en opleidingen die kunnen worden gevolgd in het kader van Permanente Educatie. Beide onderdelen zijn aangesloten bij het Centrum voor Post-Initieel Onderwijs Nederland (Cpion). Dit centrum zorgt voor inhoudelijke toetsingen van opleidingen voor beide stichtingen. De door de Cpion getoetste opleidingen krijgen het predicaat Registeropleiding. Het is een beschermd predicaat, dat alleen door de betreffende stichting kan worden verleend.

Het Cpion hanteert voor de volgende criteria:

De opleiding dient te worden beschreven volgens een vaststaand format

Een aan de opleiding verbonden terzake deskundige Werkveldadvies-commissie geeft een verklaring af waarin het zich in positieve zin uitsprekt over de inhoud en relevantie van de ontwikkelde opleiding voor de doelgroep.

De opleidingsbeschrijving wordt ter toetsing aangeboden bij het Cpion.

Cpion stelt een Toetsingscommissie samen om betreffende opleiding te beoordelen. Met positief advies getoetste opleidingen worden voorgelegd aan een van de stichtingsbesturen.

Registratie als Registeropleiding vindt plaats.

Vervolgens dient elke registeropleiding te voldoen aan de eisen rondom Permanente

Kwaliteitsbewaking en -bevordering, hetgeen een jaarlijkse evaluatie inhoudt op 3 niveaus: het niveau van de deelnemer, de docenten en als laatste de Adviescommissie.

In bijlage 2 is een korte samenvatting opgesteld van de onderwerpen die aan bod komen tijdens het onderzoek door het Cpion voor respectievelijk SPHBO en het SPEN.

³ De gesprekspartner van Cedeo heeft laten weten dat een dergelijke vertaling van de criteria geen bezwaar is.

Het onderscheid tussen beide toetsingen richt zich in eerste instantie op de studiebelasting. Het SPHBO richt zich daarbij op cursussen met een studiebelasting van minimaal 100 contacturen. Bij cursussen van minder dan 100 contacturen kan men terecht bij het SPEN. Daarnaast verschilt de toetsing in zwaarte. In het onderzoek voor het SPHBO⁴ komen meer onderwerpen aan bod dan bij het SPEN, en deze worden ook zwaarder beoordeeld.

De kosten voor SPHBO:

Enmalige kosten voor toetsing van een opleiding bedragen

(dienen altijd te worden voldaan, ook als de opleiding niet van start gaat):

- Initiële toetsing: € 2.385,- voor de eerste toetsing,
- € 1.345,- voor iedere initiële *hertoetsing*.

Vaste kosten (per getoetste opleiding):

- Bijdrage promotiekosten, jaarlijks € 176,- per opleiding (Opleidingendatabank, Internet en dergelijke).

Flexibele kosten (per deelnemer):

- Afdracht € 7,- per € 500,- cursusgeld (is 1,4 % van het cursusgeld), afgerond naar boven, met een maximum van € 58,- per deelnemer.
- Administratiekosten € 18,- per deelnemer.

De kosten voor SPEN:

Enmalige kosten voor toetsing van een opleiding bedragen

(dienen altijd te worden voldaan, ook als de opleiding niet van start gaat):

- Initiële toetsing: **€ 525,00** voor de eerste toetsing,
- € 395,00 voor iedere initiële *hertoetsing*.

Vaste kosten (per getoetste opleiding):

- Bijdrage promotiekosten, jaarlijks € 176,00 per opleiding (Opleidingendatabank, Internet en dergelijke).

Flexibele kosten (per deelnemer):

- Afdracht € 7,00 per € 500,00 cursusgeld (is 1,4 % van het cursusgeld), afgerond naar boven, met een maximum van € 58,00 per deelnemer.
- Administratiekosten € 18,00 per deelnemer.

Genoemde prijzen zijn excl. BTW; gelden vanaf 1 januari 2011, prijswijzigingen voorbehouden

Zowel Cedeo als het C pion zijn onderdeel van het Lloyds Register Nederland B.V. Deze instantie houdt zich ook bezig met de ISO-certificering en de HKZ.

2C. Conclusie: Accreditatie interne cursussen via certificering

Uit de studie komt naar voren dat er geen concrete belemmeringen zijn voor jeugdzorginstellingen om intern ontwikkelde cursussen te laten accrediteren door de relevante beroepsregisters. Voor gedragswetenschappers in de jeugdzorg kunnen cursussen direct worden aangemeld, voor cursussen gericht op jeugdzorgwerkers (BAMw) is een additionele certificering vereist. Voor het

⁴ De itemlijst van het SPHBO wordt gedeeld met de toetsingen voor de stichtingen Post WO (SPWO), Hoger Onderwijs (SHO) en Post MBO (SPMBO)

certificeren van cursussen die zich richten op Jeugdzorgwerkers (hbo-niveau) komen twee certificeringsvormen in aanmerking: Cedeo of C pion. Het verschil tussen deze vormen richt zich primair op een beoordeling van de organisatie die de interne opleiding aanbiedt, of een beoordeling van de opleiding zelf.

Om te besluiten welke vorm van certificering voor interne cursussen in de sector Jeugdzorg het meest wenselijk is spelen twee aspecten een rol: allereerst kosteneffectiviteit en ten tweede de kwaliteit van de beoordeling.

Bij een grote hoeveelheid aan interne cursussen lijkt het Cedeo zeer kosteneffectief. Er is sprake van één onderzoek gericht op de organisatie die de cursussen aanbiedt en niet op de individuele cursussen. Daarmee blijven de onderzoekskosten beperkt. Belangrijk aandachtspunt hierbij is echter dat ook de beoordeling op organisatieniveau plaats vindt. Enkel in het perspectief van een vervolgerkenning van het Cedeo-keurmerk worden de cursussen die in het tijdsbestek van een half jaar zijn aangeboden aan een onderzoek onderworpen. De vraag is daarmee dan ook of er wel voldoende zicht is op de kwaliteit van de individuele cursussen die ook tussentijds door de organisatie worden aangeboden.

In het onderzoeksproces van het C pion wordt elke individuele cursus apart doorgelicht. Niet alleen worden de kosten hoger doordat iedere cursus/training afzonderlijk wordt onderzocht. Afhankelijk van de studiebelasting wordt ook intensiever naar de cursus/training gekeken. De onderzoeken naar cursussen die in aanmerking komen voor een erkenning door SPHBO (met een studiebelasting van meer dan 100 uur) zijn intensiever dan cursussen die in aanmerking komen voor een erkenning door SPEN. Hoe intensiever het onderzoek naar de cursus is hoe meer kosten dit met zich meebrengt. De combinatie van deze aspecten maken de onderzoeken van het C pion minder kosteneffectief dan het onderzoek door het Cedeo. Doordat echter elke individuele cursus door het C pion wordt onderzocht is dit vanuit een kwalitatief perspectief te prefereren. Een SPHBO of SPEN erkenning biedt daarmee een hogere garantie op een gedegen beoordeling van de betreffende cursus of training.

De uitkomsten van dit rapport zijn voorgelegd aan vertegenwoordigers uit de sector die zijn samengebracht in de begeleidingscommissie van dit project. De begeleidingscommissie stelt dat het voor instellingen vrij moet zijn welke vorm van certificering zij de voorkeur voor geven. Wel adviseert de begeleidingscommissie dat instellingen met een breed aanbod aan interne cursussen of instellingen die een eigen opleidingsafdeling een Cedeo-erkenning behalen. Daarmee wordt aangesloten op de huidige ontwikkelingen waarbij diverse instellingen zich aan het oriënteren op het behalen van een Cedeo-erkenning. Dit heeft in enkele gevallen al geleid tot een definitieve Cedeo-erkenning, zoals bij het BIZ Haaglanden en Zuid Holland, BIZ Gelderland en de Dienst Justitiële Inrichtingen (uitvoerende instantie van de Justitiële Jeugdinrichtingen). Instellingen die slechts enkele interne cursussen aanbieden worden geadviseerd om via het C pion een certificering voor het SPHBO of het SPEN te behalen. Op deze wijze kunnen alle jeugdzorginstellingen hun interne aanbod laten accrediteren zodat deelname van hun personeel een bijdrage levert aan de herregistratie van deze beroepskrachten.

Gelijktijdig wordt geconstateerd dat de certificering een extra drempel opwerpt in het accreditatieproces. Ook valt af te vragen of de certificering voldoende inzicht biedt op de borging en effectiviteit van de cursus in het dagelijkse werk. Het zou wenselijker zijn als de accreditatie door het BAMw zowel de aandachtspunten die bij de certificering centraal staan, als de bruikbaarheid van de cursus in de praktijk, zou omvatten. Enerzijds wordt hiermee de administratieve last om een cursus geaccrediteerd te krijgen verminderd, men hoeft de cursus enkel bij het BAMw aan te bieden in plaats van het certificeringsbureau én het BAMw. Anderzijds biedt een dergelijke constructie ook meer ruimte om rekening te houden met aandachtspunten rondom de aansluiting en borging van de cursus in de dagelijkse praktijk van het werk. De begeleidingscommissie stelt dan ook dat het BAMw nader gefaciliteerd dient te worden om de accreditatie aan te scherpen. In het volgende onderdeel volgt onder meer een aanbeveling waar nader op deze aanscherping wordt ingegaan.

3. Aanbevelingen voor vervolgstappen: harmonisatie en aansluiting met de praktijk

Deze notitie is geschreven als onderdeel van het project “in lijn brengen van scholing en opleidingen” van het implementatieplan professionalisering in de Jeugdzorg. We hebben naar voren gebracht wat er nodig is om interne cursussen te accrediteren. Het verkrijgen van (certificering en) accreditatie voor interne cursussen is een belangrijke eerste stap op weg naar een continue en kwalitatief hoogwaardige deskundigheidsbevordering in de jeugdzorg, verdere vervolgstappen zijn echter nodig. In het eerder genoemde project “in lijn brengen van scholing en opleidingen” worden deze stappen verder uitgewerkt. Tijdens de totstandkoming van de huidige notitie zijn er enkele aanbevelingen naar voren gekomen die hierbij behulpzaam kunnen zijn.

Structurelere aandacht voor opleiden

Op dit moment bepalen veel instellingen hun eigen koers in het scholingsbeleid. Enige uitzondering hierop zijn enkele landelijke scholingstrajecten zoals de delta-methode voor gezinsvoogden of U-turn voor medewerkers van de Justitiële Jeugdinrichtingen. De voordelen van een organisatiegericht opleidingsbeleid zijn duidelijk. Jeugdzorginstellingen behouden hiermee voldoende ruimte om in te spelen op (regionale) aandachtspunten en ontwikkelingen waar de instelling direct mee te maken heeft. Men is flexibel om personeel te scholen op zaken waaraan op dat moment behoefte aan is. Gelijktijdig biedt deze flexibiliteit echter ook beperkingen. Gezamenlijke kennisuitwisseling en het verstevigen van het gemeenschappelijke deskundigheidsdomein, het zogenaamde “body of knowledge”, van alle jeugdzorgprofessionals wordt hierdoor onvoldoende gestimuleerd. In een werkveld waarbij samenwerking en een gemeenschappelijk begrippenkader een belangrijke rol spelen in het hulpverleningsproces is dit een belangrijke omissie. Het is dan ook aan te bevelen dat jeugdzorginstellingen hun opleidingsbeleid meer op elkaar afstemmen en eenduidig zijn in hun wensen rondom na- en bijscholingen. Dit geldt zowel voor de ontwikkeling van interne cursussen als voor het open aanbod van commerciële opleidingsinstellingen.

Om deze afstemming te bevorderen dient er voldoende (en structurele) uitwisseling op dit thema te zijn tussen de opleidingsfunctionarissen⁵ in de jeugdzorg.

Registratie verbinden aan personeelsgericht opleidingsbeleid

De verplichte registratie van beroepskrachten in de jeugdzorg biedt jeugdzorginstellingen de gelegenheid om hun personeelsbeleid verder in te richten. Beroepsregistratie biedt een professional de gelegenheid zijn eigen ontwikkeling bij te houden, bv. via een portfolio. Een dergelijk portfolio is in potentie te combineren met het opleidingsbeleid of competentie management in een jeugdzorginstelling. Voortbouwend op het, momenteel in ontwikkeling zijnde, traineejaar voor beginnende beroepskrachten kan men zich daarmee richten op een persoonlijk leerplan voor elke beroepskracht. Hiermee sluit men aan op het leven lang leren principe en de HKZ-criteria rondom dit thema⁶.

Naast de bevestiging die een professional krijgt als hij of zij vanuit de werkgever wordt ondersteund bij de ontwikkeling, biedt deze ondersteuning additionele voordelen. Voor de instelling zelf biedt het de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de aanwezige kwaliteiten en competenties binnen het personeelsbestand. Personeel kan daardoor effectiever worden ingezet. Ook wordt sneller duidelijk welke ontwikkelingsbehoefte er in de organisatie leeft.

Overzicht leidt tot inzicht in het beschikbare aanbod

Het ontwikkelen van een personeelsgericht opleidingsbeleid begint met een goed zicht op de verhouding tussen de opleidingsvraag en het beschikbare aanbod. Veel jeugdzorginstellingen hebben weliswaar het interne aanbod aan cursussen in beeld, maar een overzicht van de cursussen en trainingen die medewerkers volgen via het open aanbod van opleidingsinstellingen is minder vanzelfsprekend. Op dit moment wordt er een landelijk overzicht van cursusaanbod voor de

---

⁵ Hieronder worden ook personeelsfunctionarissen verstaan die het opleidingsbeleid in hun portefeuille hebben.

⁶ Zie bijlage 1 HKZ en DANS

jeugdzorg bijgehouden via de databank na- en bijscholing van het Nederlands Jeugdinstuut⁷. In navolging van het huidige project is aan te raden om te onderzoeken op welke wijze de informatie in deze databank meer kan worden ingezet bij het opleidingsbeleid en competentie management van jeugdzorginstellingen.

Harmonisatie beoordelingscriteria

Tijdens dit onderzoek naar de mogelijkheden om interne cursussen te accrediteren is geconstateerd dat cursussen en trainingen al door verschillende organisaties worden beoordeeld op kwaliteit en de bijdrage die het dient te leveren aan het professioneel handelen. Bij nadere beschouwing blijken in veel gevallen de onderwerpen waarop de cursus beoordeeld wordt grotendeels overeen te komen. In bijna alle gevallen wordt aandacht besteed aan de mate waarop de cursus een bijdrage levert aan het professioneel of methodisch handelen en al dan niet aansluit bij het werkveld of beroepsprofiel. Deze onderdelen komen zowel terug in de certificeringsformats, als bij de accreditatiecriteria van de verschillende beroepsregisters. Harmonisatie van de verschillende criteria draagt bij de vergelijking van de kwaliteit van trainingen en cursussen. Daarnaast biedt het mogelijkheden om (certificerings- en) accreditatieprocessen te vereenvoudigen. Vaak moet een cursus aan meerdere registers ter accreditatie worden aangeboden. Voornamelijk voor interne cursussen is dit nogal omslachtig aangezien zij zich vaak richten op verschillende beroepsgroepen binnen dezelfde organisatie. Tot slot kan een vergelijking van de formats leiden tot een aanscherping van de criteria. Het is dan ook aan te bevelen om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om de beoordeling van cursussen nader te stroomlijnen.

Vanuit de oorspronkelijke opzet van dit advies is al een eerste aanzet van een dergelijke harmonisatie opgesteld. In bijlage 3 vindt u deze aanzet terug.

Aansluiting dagelijkse praktijk

Om de effectiviteit van cursussen en trainingen te vergroten is het van belang dat zij meer worden verbonden met de uitvoering van het werk. Niet alleen zal duidelijk moeten zijn aan welke competenties of kennisgebieden de cursus een bijdrage levert, maar dient inzichtelijk te worden gemaakt hoe de opgedane kennis en vaardigheden zichtbaar ingezet worden in de dagelijkse praktijk. Het gaat daarbij om aspecten van implementatie en borging, als onderdeel van de kwaliteitsbeoordeling. Op welke wijze denkt de opleider de opgedane kennis en vaardigheden te verbinden met de reguliere werkzaamheden van de deelnemer en op welke wijze denkt men dit in te bedden in de dagelijkse routine? Het is de vraag in hoeverre de huidige toetsingsvormen bij certificering en accreditatie hier voldoende zicht op bieden. Een dergelijke aanscherping van opleidingen vraagt een investering van opleiders, maar het ook zaak dat opleidingsfunctionarissen van jeugdzorginstellingen hier aandacht aan besteden. Het personeel- en scholingsbeleid van instellingen dient voldoende aanknopingspunten te bieden om een goede aansluiting tussen cursussen en praktijk mogelijk te maken.

---

⁷ Zie bijlage 1 HKZ en Databank na- en bijscholing Jeugd

Bronnen

BAMw. Algemene voorwaarden voor opleidingsaanbieders. Via <http://www.bamw.nl/opleidingsaanbieders/algemene-voorwaarden-voor-opleidingsaanbieders.html> (2011)

Cpion (2011). Handleiding toetsing & registratie van opleidingen.

Cedeo (2010). Procedure Cedeo-erkenning Bedrijfsopleidingen

Cedeo (2010). Rapport klanttevredenheidsonderzoek Nederlands Jeugdinstituut.

NIP/NVO. (2010). Accreditatiereglement en bijlage NIP K&J/ NVO OG versie mei 2011

Stichting HKZ (2010). Certificatieschema Jeugdzorg. Versie 2010.

Zwikker, N; J. van de Haterd; H. Hens; A. Uyttenboogaart (2009) Jeugdzorgwerker / Nederlands Jeugdinstituut (NJI), MOVISIE. - Amsterdam : SWP Uitgeverij, 2009.

Format voor nieuwe Studiehandleidingen. Opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Hogeschool van Amsterdam. Interne publicatie 2011.

Websites:

www.bamw.nl
www.cedeo.nl
www.cpion.nl
www.hkz.nl
www.nji.nl/scholing
www.nvo.nl
www.psynip.nl

Informant

Cees Wink (Cedeo/Cpion)

Leden werkgroep

Bert Exoo (Stek Jeugdzorg)
Els Fuhring (Jeugdzorg Nederland)
Hein van Drunen (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Monique Karsowidjojo (Beroepsregister van Agogisch en Maatschappelijk werkers)
Maroeska Pieterse (BJZ Haaglanden en Zuid Holland)
Niels Zwikker (Nederlands Jeugdinstituut)

Leden begeleidingscommissie

Hans Wijers	(Federatie Nederlandse Vakbonden)
Coen Dresen	(Jeugdzorg Nederland / Tender Jeugdzorg)
Marianne van de Laar	(Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg)
Johan Dekkers	(Raad voor de Kinderbescherming)
Reenske Heite	(BJZ Haaglanden en Zuid Holland)
Marja van Dijk	(Fonds Collectieve Belangen)
Kathelijne van Kammen	(Hbo-raad)
Hein van Drunen	(Dienst Justitiële Inrichtingen)
Cees Wierda	(Jeugdzorg Nederland / BJZ Drenthe)

Bijlage 1 HKZ en Databank na- en bijscholing Jeugd.

Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ).

De Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector richt zich op duurzame kwaliteitsverbetering in de zorg. Het HKZ-keurmerk wordt afgegeven door de stichting HKZ⁸ die de kwaliteits- en veiligheidsnormen in onder meer de Jeugdzorg controleert. Een organisatie met dit keurmerk heeft intern de zaken goed op orde, stelt de klant principieel centraal en werkt voortdurend aan verbetering van de zorg- en dienstverlening. Gezien het kwaliteitsperspectief van accreditatie spreekt het voor zich dit wordt verbonden wordt aan de HKZ-cyclus.

In rubriek 5 van het HKZ-keurmerk voor de jeugdzorg wordt aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van medewerkers. Het accrediteren van cursussen sluit aan bij de HKZ-normen in de rubriek 5 “medewerkers”. Het gaat daarbij in het bijzonder om de onderdelen:

5.2.1. De organisatie zorgt ervoor dat medewerkers bevoegd en bekwaam zijn en blijven voor de werkzaamheden die ze uitvoeren;

5.2.2. Er is een actuele registratie beschikbaar waaruit blijkt dat medewerkers over de juiste kwalificaties beschikken;

Accreditatie toont de bijdrage die een cursus/training levert de herregistratie van professionals. De registratie bepaalt vervolgens in brede mate de bekwaamheden en kwalificaties van medewerkers adequaat zijn bij hun positie en werkzaamheden als jeugdzorgwerker.

Aandachtspunten uit het HKZ-keurmerk zijn de onderdelen:

5.7.1.b. de doeltreffendheid van de deskundigheid bevorderende maatregelen

5.7.1.c. de opleidings- en bijscholingsbehoefte en/of –noodzaak van medewerkers.

Accreditatie bepaalt aan welke voorwaarden trainingen/cursussen moeten voldoen om kennis en vaardigheden op een doeltreffende manier over te brengen. Gelijktijdig biedt accreditatie de mogelijkheid om vast te stellen op welke wijze de training/cursus een bijdrage levert aan de competenties van beroepskrachten in de jeugdzorg. Dit is echter nog niet overal het geval.

Praktische invulling van de controle op de inzet van geaccrediteerde cursussen in de HKZ-cyclus kan plaats vinden via fase 4 van het aanwezige kwaliteitsmanagementsysteem (KMS): toetsen en verbeteren. Beroepsregistratie dient dan onderdeel te worden van de interne audit.

Naast interne audit(s) is er ook sprake van een centrale-audit door een onafhankelijke Certificerende Instelling (CI). Deze audit richt zich onder meer op de wijze waarop in de HKZ-normen afspraken worden nagekomen. Om deze afspraken na te komen wordt er op gewezen dat dit tevens kan worden georganiseerd door middel van opleiding/training. Of deze opleiding/training aan accreditatie moeten voldoen is op dit moment niet helder.

---

⁸ Stichting HKZ is aangesloten bij het Lloyds Register Nederland B.V. Deze instantie houdt zich ook bezig met het Cedeo, C pion en de ISO-certificering.

Databank na- en bijscholing Jeugd.

De databank Na- en Bijscholing Jeugd (www.nji.nl/scholing) bevat een overzicht van opleidingen, cursussen en trainingen, bedoeld om professionals in de jeugdsector te helpen bij het onderhouden en aanscherpen van hun kennis en vaardigheden. Het Nederlands Jeugdinstituut wil met deze databank een bijdrage leveren aan de verdere professionalisering van het werkveld. Het Nederlands Jeugdinstituut beheert deze databank in samenwerking met verschillende partners.

De databank richt zich op professionals, leidinggevend en scholingsfunctionarissen:

In de provinciale en justitiële jeugdzorg.

In de Centra voor Jeugd en Gezin en de jeugdgezondheidszorg.

In de jeugdsector, daar waar het gaat om vermoedens van kindermishandeling.

In de jeugdsector, wanneer je werkt in een cultureel diverse context en je daarom je intercultureel vakmanschap wilt versterken.

De databank ordent cursussen en trainingen naar beroepsgroepen, organisaties en specifieke thema's, analoog aan de themadossiers van het NJi.

Om cursussen te inventariseren is een apart format in de vorm van een aanmeldformulier ontwikkeld. Belangrijk onderdeel in dit proces is het stimuleren van eenduidige beschrijvingen van de verschillende cursussen zodat vergelijking mogelijk is.

Het format omvat vragen over de doelgroep op beroepsniveau, inhoudelijke thema's en aandachtspunten op cliëntniveau, vragen over competenties (zoals van de Jeugdzorgwerker en Gedragswetenschapper in de jeugdzorg) en vragen over de opzet van de scholing.

In het geval dat de het aandachtspunt *Harmonisatie beoordelingscriteria* nader ter hand wordt genomen is het aan te raden ook het beschrijvingsformat van de databank hierin mee te nemen.

Bijlage 2. Itemlijsten C pion.

Dit betreft een samenvatting van de handleiding toetsing & registratie van opleidingen van het C pion (2011) voor respectievelijk het SPHBO en SPEN. De volledige handleiding is te verkrijgen bij het C pion.

SPHBO (& SPWO, SHO, SPMBO)	SPEN
1. Adviescommissie	1. Adviescommissie
2. Rendement	2. Beschrijving van de doelgroep
3. Formele beschrijving	3. Beschrijving inhoud cursus
4. Opleidingskader <i>Beroepsprofiel</i> <i>Relatie van de opleidingsmarkt met de arbeidsmarkt</i>	4. Curriculum
5. Invloed / betrokkenheid externe relaties bij de opleiding	5. (Gast-)docenten
6. Doelstellingen / eindtermen <i>Doelstellingen</i> <i>Leerdoelen</i> <i>Eindtermen</i> <i>Herijking profiel, doelstellingen, eindtermen</i>	6. Interne kwaliteitszorg <i>Evaluaties</i> <i>Klachtencommissie</i> <i>Kwaliteitszorg</i>
7. Curriculum <i>Opbouw en structuur</i> <i>Inhoud en samenhang</i> <i>Samenhang binnen het programma</i> <i>Afstudeerfase</i> <i>Werkstuk</i>	
8. Onderwijsorganisatie <i>Toetsen, selectie</i> <i>Intakeprocedure</i> <i>Didactische werkvormen, studieactiviteiten</i>	
9. Personeel <i>Docenten</i> <i>Gastdocenten</i>	
10. Organisatorische beschrijving	
11. Interne kwaliteitszorg <i>Evaluaties</i> <i>Aanpassen / veranderen op basis van evaluaties</i> <i>Klachtencommissie</i> <i>Kwaliteitszorg</i>	

Bijlage 3 Harmonisatie van keurmerken

In aanloop naar dit advies zijn de verschillende beschrijvings- en toetsingsystemen op het gebied van opleiden en trainen met elkaar vergeleken. In dit onderdeel zijn de verschillende criteria samengevat tot een lijst van basiscriteria.

De criteria zijn onder te verdelen tot de volgende aspecten:

Instituutskenmerken, trainerskenmerken, vorm en leerdoelen van de cursus, aansluiting bij relevante kennis en vaardigheden, toetsing en resultaten, studiebelasting en tot slot borging en evaluatie.

Deze lijst zullen wordt hierna verder omschreven en uitgewerkt. Daarbij geven we tevens aan welke bron hier de meeste informatie geeft.

HKZ

De HKZ stelt geen specifieke eisen aan instellingen met betrekking tot de kwaliteit van interne cursussen. Het is wel zaak dat de lijst van basiscriteria wordt verbonden aan de HKZ-kwalificatiecyclus. De eerste eis voor erkenning van cursussen voor de lijst van basiscriteria is daarmee dat:

De instelling die de cursus aanbiedt is verbonden aan de HKZ-cyclus Jeugdzorg

Instituutskenmerken.

Het keuringsinstituut Cedeo stelt enkele kwantitatieve eisen aan aanbieders van opleidingen. Primair wordt de eis gesteld dat een opleidingsinstituut minimaal 3 jaar ervaring dient te hebben met het ontwikkelen van cursussen dient te hebben en of zij dit met enige regelmaat doen. Verder eisen zij dat het opleidingsinstituut kan aantonen hoe zij de cursussen ontwikkelen. Deze elementen zijn ook relevant voor het waarborgen van de kwaliteit bij het aanbieden van interne cursussen. Daarmee formuleren we de volgende 2 onderdelen voor de lijst van basiscriteria:

De instelling heeft minimaal 3 jaar ervaring en ontwikkelt regelmatig interne cursussen

De instelling kan aangeven hoe zij de cursussen ontwikkelt.

(beide kenmerken zijn analoog aan de Cedeo-eisen).

Trainerskenmerken

Zowel Cedeo, C pion als in de databank na- en bijscholing Jeugd (Dans Jeugd) wordt aandacht gevraagd voor de kwaliteit van de trainer. Cedeo/C pion stelt dat de trainer voldoende didactische en inhoudelijke kwaliteiten heeft. Dit beoordelen zij op basis van de beoordeling van de trainers door eerdere afnemers van het opleidingsinstituut. In de databank na- en bijscholing jeugd wordt gevraagd of de trainer praktijkervaring en trainerservaring heeft, of de trainer aantoonbare kennis over het onderwerp heeft en of de trainer werkt vanuit een algemeen en geaccepteerd referentiekader over het onderwerp. De aspecten rondom trainingservaring en kennis over het onderwerp sluiten daarbij aan op de Cedeo/C pion-eis rondom didactische en inhoudelijke kwaliteit. Aandachtspunt hierbij is de vraag hoeveel praktijk- en trainerservaring men zou moeten hebben voor het geven van interne cursussen. Het spreekt voor zich dat een vakvolwassen beroepskracht voldoende praktijkervaring bezit om andere professionals te trainen⁹. Inde praktijk spreekt men van een vakvolwassen beroepskracht als deze minimaal 5 jaar werkervaring heeft. Het minimale aantal jaren praktijkervaring is daarmee ook 5 jaar. Ook de trainerservaring dient te worden gerelateerd aan een minimaal aantal jaren. Hierbij sluiten we aan op de Cedeo/C pion-eis rondom het aantal jaren ervaring dat instellingen dienen te hebben in het geven van cursussen. Daarmee wordt het minimaal aantal jaren trainerservaring 3 jaar.

Het vierde onderdeel van de lijst van basiscriteria is daarmee dat de cursussen worden gegeven door een gekwalificeerde trainer. De kwaliteit van de trainer is daarbij te bepalen aan de hand van het aantal jaren praktijkervaring (4a), het aantal jaren trainerservaring (4b), het bezit van

---

⁹ Competentieprofiel Jeugdzorgwerker, blz. 26.

aantoonbare kennis over het onderwerp (4c) en de trainer werkt vanuit een algemeen en geaccepteerd referentiekader over het onderwerp (4d).
Tot slot is nog gesteld dat de trainer verantwoordelijk zou moeten worden gemaakt voor de controle op de aanwezigheid van de deelnemers. Dit om te voorkomen dat medewerkers niet deelnemen aan interne trainingen, maar wel registerpunten hiervoor verkrijgen. Deze toevoeging zou stellen dat een gekwalificeerde trainer ook verantwoordelijk is voor de aanwezigheidscontrole(4e). Daarmee ziet het vierde onderdeel er als volgt uit:
De trainer is gekwalificeerd om interne cursussen te geven.
De trainer heeft minimaal 5 jaar praktijkervaring;
De trainer heeft minimaal 3 jaar trainerservaring (analoog aan de organisatie-eis rondom training);
De trainer heeft aantoonbare kennis over het onderwerp;
De trainer werkt vanuit een algemeen en geaccepteerd referentiekader over het onderwerp;
De trainer is verantwoordelijk voor de aanwezigheidscontrole.

Vorm en leerdoelen van de cursus

Zowel binnen het Hbo als bij de databank na- en bijscholing wordt aandacht besteed aan de werkvorm en leerdoelen zoals die in de cursus aan bod komen. Cursussen dienen aan te tonen in hoeverre er sprake is van een programma-opbouw die aansluit bij de doelen en uitsluitel geven over de bijdrage die de cursus levert voor het vergroten van de kennis en vaardigheden van de deelnemers. Naast het beschrijven van deze onderdelen is het wenselijk als organisaties hun cursussen beschrijven volgens een vast format. Hierdoor zijn de cursussen eenvoudiger met elkaar te vergelijken. Daarmee stellen we het vijfde onderdeel voor de lijst van basiscriteria samen:
De cursus is volgens een vast format omschreven en bevat ten minste:
De leerdoelen en inhoud van de cursus;
De toegepaste werkvorm;
Het beoogde eindresultaat in termen van kennis en vaardigheden.

Aansluiting bij relevante kennis en vaardigheden

In navolging van de beschrijving van de werkvormen en leerdoelen wordt in alle geraadpleegde criteria verwezen naar de aansluiting op de eerder opgedane kennis en vaardigheden en de aansluiting op relevante competenties en de dagelijkse praktijk. Zo dienen cursussen die zich richten op hbo-beroepskrachten in de jeugdzorg aan te sluiten op een van de hso-opleidingen: MWD, SPH, Social Work, Pedagogiek, Creatieve Therapie of Godsdienst-Pastoraal werk. Meer in het bijzonder is aansluiting bij het uitstroomprofiel van de jeugdzorgwerker gewenst. Daarnaast dient de cursus een bijdrage te leveren aan het competentieprofiel wat voor deze doelgroep is opgesteld: het competentieprofiel jeugdzorgwerker. Een vergelijkbaar traject is voorstelbaar rondom cursussen/trainingen die zich richten op gedragswetenschappers in de jeugdzorg. Om te garanderen dat de cursus een bijdrage levert aan de dagelijkse praktijk wordt er bij verschillende criteria gesteld dat er sprake moet zijn van een behoefte of noodzaak voor deelname aan de cursus. Samengevat is het volgende onderdeel te formuleren:

De cursus sluit aan op het kennisniveau en de vaardigheden van de doelgroep:
Jeugdzorgwerkers maken expliciet deel uit van de doelgroep;
De inhoud van de cursus sluit aan op relevante opleidingen:
Voor Hbo-eren: Het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker bij de opleidingen MWD, SPH, Social work, Pedagogiek, Creatieve Therapie of Godsdienst-Pastoraal werk;
Voor academici: aansluiting bij de opleiding orthopedagogiek of ontwikkelingspsychologie.
De cursus sluit aan op competentieprofiel jeugdzorgwerker (Hbo) of gedragswetenschapper in de jeugdzorg (Academici);
De cursus draagt bij aan een expliciete behoefte of noodzaak in de beroepsuitoefening.

Toetsing en resultaten

Het Cedeo/Cpion stellen als eis dat deelnemers een bewijs ontvangen van het succesvol afronden van de cursus. Om het succes af te meten kan men, zoals ook in het Hbo gebeurt, gebruik maken van verschillende vormen van toetsing. Het gaat daarbij veelal om een schriftelijke/theoretische toets enerzijds of een praktijkproef (eventueel in de vorm van presentaties of rollenspellen)

anderzijds. Naast het bepalen of de deelnemer de kennis en vaardigheden beheerst is veelal aanwezigheid bij de lessen een voorwaarde voor de erkenning van deelname. Op basis van deze twee elementen vormen we het zevende onderdeel voor de lijst van basiscriteria:

De cursus resulteert in een overlegbaar bewijs dat de deelnemer de cursus met succes heeft deelgenomen. Dit bewijs bestaat uit:

Het eindresultaat van een eindtoets of een praktijkproef;

Verklaring van aanwezigheid door de trainer.

Studiebelasting

Het C pion, het hbo en BAMw hanteren allemaal het aantal uren aan studiebelasting als beoordeling van de zwaarte van een cursus. Om er voor te zorgen dat de cursussen ook op het gebied van tijdsbesteding enige inhoud hebben stelt de lijst van basiscriteria het volgende onderdeel aan cursussen:

De studiebelasting van de cursus bepaalt het aantal registratiepunten.

Evaluatie

Voor verdere verbetering van de kwaliteit van interne cursussen is het van belang om zicht te krijgen op de ervaringen van deelnemers ten aanzien van werkvormen, trainer en programmaopzet.

De lijst van basiscriteria beoogt verdere kwaliteitsverbetering en borging van de interne cursussen in de jeugdzorg. Daarmee komen we op de laatste onderdelen voor het lijst van basiscriteria:

De cursus wordt minimaal één keer geëvalueerd;

Aanknopingspunten voor borging in de praktijk maken expliciet onderdeel uit van het opleidingsprogramma.

Samenvattend komen we daarmee tot de volgende onderdelen voor de lijst van basiscriteria.

Lijst van basiscriteria voor beoordeling van interne cursussen in de jeugdzorg.

De instelling die de cursus aanbiedt is verbonden aan de HKZ-cyclus Jeugdzorg¹⁰
De instelling heeft minimaal 3 jaar ervaring en/of ontwikkeld regelmatig interne cursussen.
De instelling kan aangeven hoe zij de cursussen ontwikkelt.
De trainer is gekwalificeerd om interne cursussen te geven.
De trainer heeft minimaal 5 jaar praktijkervaring;
De trainer heeft minimaal 3jaar trainerservaring;
De trainer heeft aantoonbare kennis over het onderwerp;
De trainer werkt vanuit een algemeen en geaccepteerd referentiekader over het onderwerp;
De trainer is verantwoordelijk voor de aanwezigheidscontrole.
De cursus is volgens een vast format omschreven en bevat ten minste:
De leerdoelen en inhoud van de cursus;
De toegepaste werkvorm;
Het beoogde eindresultaat in termen van kennis en vaardigheden.
De cursus sluit aan op het kennisniveau en de vaardigheden van de doelgroep:
Jeugdzorgwerkers maken expliciet deel uit van de doelgroep
De inhoud van de cursus sluit aan op de hsa-opleidingen: MWD, SPH, Social Work, Pedagogiek, Creatieve Therapie of Godsdienst-Pastoraal werk;
De cursus draagt bij aan een expliciete behoefte of noodzaak in de beroepsuitoefening;
De cursus sluit aan op competentieprofiel jeugdzorgwerker.
De cursus resulteert in een overlegbaar bewijs dat de deelnemer de cursus met succes heeft deelgenomen. Dit bewijs bestaat uit:
Het eindresultaat van een eindtoets of een praktijkproef;
Verklaring van aanwezigheid door de trainer.
De studiebelasting van de cursus bepaalt het aantal registratiepunten.
De cursus wordt minimaal één keer geëvalueerd.
Aanknopingspunten voor borging in de praktijk maken expliciet onderdeel uit van het opleidingsprogramma.

---

¹⁰ Uitwerking in hoofdstuk 5